

NAŠ DOM.

„Vrli Slovenci: Prava vera bodi vam luč, materin jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike.“ A. M. Slomšek.

Izhaja vsak drugi četrtek. Naročniki „Slov. Gospodarja“ ga dobivajo zastonj. Posebej naročen velja s poštnino vred eno krono za celo leto. Posamezne številke veljajo 4 h. — Naročnina se pošilja na upravništvo „Našega Doma“ v tiskarni sv. Cirila v Mariboru. — Za oznanila se plačuje od navadne vrstice (petit), če se enkrat natisne, po 15 h, dvakrat 25 h, trikrat 35 h.

V združenju je naša moč.

Eno palico prav lahko pretereš na kolenu, če vzameš dve skupaj, že gre težje, če pa jih vzameš pet, šest ali sedem skupaj, ne gre več. Nekaj podobnega je tudi med ljudmi in med različnimi stanovi. Kralji in cesarji sklepajo zaveze, da bi ob času nevarnosti bili bolj močni, trgovci imajo svoja društva, doktorji ali advokatje tudi, ravno tako delavci po fabrikah. Resnične so besede svetega pisma, da ne more obstati kraljestvo, ki je samo v sebi razdeljeno in needino. Eden človek sam za sebe je slab, če pa se jih združi veliko med seboj, stojijo vsi za ednega in eden za vse.

Dandanes pa menda nobenega stanu ne tišči tako trd jarem in mu ne preti tako velika nevarnost, kakor kmetiškemu stanu. Po drugih deželah, kakor po Francoskem, Nemškem, Danskem in Švicarskem so se kmetje že trdno združili med seboj in so sedaj tudi močni. Pri nas na Avstrijskem se tudi že začenja s tem, zato pa moramo tudi mi slovenski kmetje biti pripravljeni, da ne bomo na suhem ostali.

Ne smemo čakati, da bi nam pečene ptice v usta letele, ampak se moramo poprijeti dela. Med nami je že več društev. Tako so skoro po vseh farah že

bralna društva.

Ta društva so velikega pomena. Kmet mora dandanes veliko vedeti, če hoče, da ga drugi ne bodo za nos vodili, knjig in časnikov pa si ne more sam kupovati, zato pa so bralna društva dobra naprava, tam si lahko posodi knjige in časnike in mesto da bi ob nedeljah po krčmah denar zapravljaj, je boljše, da kaj pametnega bere. Bralna društva še lahko več storijo. Naj bi skrbela zlasti za gospodarske knjige, po nedeljah in praznikih pa bi naj gospodje duhovniki, učitelji in drugi skušeni moške

imeli za ude pouk o raznih rečeh, ki so kmetu koristne in potrebne.

Imenitna so tudi

politična društva.

V vsakem okraju bi naj bilo politično društvo. To je posebno imenitno ob času volitev. Pridejo postavim občinske volitve, pridejo volitve za okrajni zastop, za deželni in državni zbor. Če je tam kmetско politično društvo, se lahko hitro dogovorijo, da bodo volili pametne, poštene in domače može. Če pa tega ni, pa ljudje hodijo kakor muhe brez glave okoli in nazadnje sleparji dobijo oblast v roke. Kjer torej že imate politično društvo, le pristopite k njemu in idite na zborovanje, kjer ga pa ni, naj se ustanovi.

Za kmeta pa so dandanes najbolj imenitna

gospodarska društva.

O teh društvih bomo v »Našem Domu« še večkrat govorili. Najbolj imenitne so kmetске zadruge pa Raiffeisenove posojilnice. To dvojno je kmetom po drugih deželah posebno pomagalo na noge. V gospodarskih zadrugah ljudje lažje in za boljšo ceno spravijo svoje pridelke v denar, pa tudi boljše kupijo, kar potrebujejo pri gospodarstvu, postavim gnoj, razno semenje, mašine itd. Raiffeisenove posojilnice pa so zato imenitne, ker se lahko ustanovijo v vsaki fari, ljudem ni treba daleč hoditi za vsaki krajcar, lahko sproti zanešejo v posojilnice in si tako lepo premoženje prihranijo. V marsikaterem kraju je bila prej grda navada, da so ljudje svoj težko prisluženi denar po nedeljah zabiksali, potem pa stradali doma. Ko se je pa ustanovila Raiffeisenova posojilnica, ljudje v nedeljo predpoldnevom dajejo svoje groše v posojilnico, da popoldne ne morejo popivati, počasi pa se jim nabere denar, da imajo potem veliko veselje s svojim delom. Denar ostane v kmetских rokah in posojilo se dobi za majhne obresti.

Zato pa, slovenski kmetje, začnimo si podajati roke, pa varujmo se tistih krivih prerokov, ki nas v »Štajercu« vabijo k sebi. Njim ni za to, da bi se nam boljše godilo, oni hočejo pomagati le nemčurkim trgovcem in nas dobiti v svoje kremplje, da bi potem na našem hrbtu plesali. Pa tudi iz Kranjskega lažnjivi prijatelji hočejo pri nas zgago delati. Za njih je slabo znamenje to, da jih »Štajerc« hvali. Ti ljudje, pravi se jim kranjski liberalci, sovražijo kmete in jih zaničljivo imenujejo »analfabete«, to je, ki brati ne znajo. Liberalci ne vejo druga nič kakor psovati čez poštene ljudi, enkrat čez duhovnike, drugokrat čez kmete, tretjokrat čez koga drugega. Psovati zna vsak fakin, toda s tem se človek nič ne nauči in nič ne pridobi. Pijanci, obrekovalci in ljudje, ki so zavoljo tatvine in goljufije že bili zaprti, nam ne bodo pomagali.

Zato stojmo trdno kakor skala, pošteni naši rodoljubi posvetnega in duhovskega stanu pa naj bodo z nami. Prepričani nam ne bo nič pomagal, ampak škodoval. Tisti največ velja, ki največ in pošteno dela, naj bo potem že kmet, trgovec, učitelj ali duhovnik.

Politični razgled.

Naš cesar se mudi sedaj na Českem. Čehi ga nagovarjajo v svojem materinem jeziku in cesar jim tudi v njihovem jeziku odgovarja. Če sam spoštuješ svoj jezik, spoštujejo ga tudi drugi.

Deželni zbor štajerski je začel dne 17. t. m. zborovanje. Slovenski poslanci se ne bodo udeležili zborovanj, ker se niso dobili zagotovila, da jih Nemci v deželnem zboru ne bodo zopet žalili. Slovenski poslanci bodo svoje postopanje opravičili pred svojimi volilci na posebnem shodu. Da bi se to le kmalu zgodilo.

V Ljubljani so začeli odstranjevati samo slovenske ulične napise ter pribijati dvojezične, slovensko-nemške, nemara da se ne bi kak Nemec v Ljubljani izgubil. Slovenci so pač pravični proti Nemcem. V Celju, Ptuju in Mariboru pa Nemci nočejo dati nabiti tudi slovenskih uličnih napisov, ker ne poznajo pravice.

V Beljaku na Koroškem so dne 5. t. m. položili temeljni kamen novemu protestantskemu templu. Večina Beljačanov je bila pametna in se je mirno vedla. Mesto Beljak leži na slovenski zemlji, a je sedaj skoro docela ponemčeno. Nemci vzamejo Slovincem najprej njih narodnost, potem pa še njih vero!

Vojska v Južni Afriki. Buri korakajo v Južni Afriki od zmage do zmage. Angleški vojaki ne veljajo nič. Minuli teden so vzeli Buri v Kapu Angležem mesto Jamestown, kar je povzročilo v Londonu velik strah. List »Daily Mail« pravi, da je ta najnovejši poraz dokaz nezmožnosti angležke

armade in da je prišel trenutek, ko se mora Burom ponuditi časten mir. Burom prijazni listi pa trdijo, da Buri sploh ne sprejmejo več nobenih mirovnih pogojev, ki bi ne izražali njihove popolne neodvisnosti, kakor je bila pred vojno, kar Angleži seveda že odklanjajo. O Burih se poroča, da je njih zdravstveno stanje izborna, da so vedno dobre volje, da jim ne manjka ne jedi ne pijače in tudi ne oblačila, katera so pa večinoma porabljali Angležem, tako da Buri tudi nosijo zdaj ru-dečo angleško uniformo. Vsled tega se pripeti nemalokrat, da Angleži ne vedo, so-li Buri ali lastni rojaki, na katere jim je streljati. Vojno ministerstvo je naročilo Kičenerju, da sporoči natančno vse pogoje, ki jih stavijo Buri za mir. Ti pogoji pa so taki, da jih Kičener ne upa sporočiti angleški vladi, kajti ti pogoji naravnost zahtevajo da se Angleži zopet poberejo tja, od koder so prišli.

Gospodarske stvari.

Proti peronospori in oidiju ali plesnjivcu.

V prvi številki »Našega Doma« smo opominjali vinorejce, naj uporabljajo vsa sredstva, da obvarujejo trte peronospore in oidija ali plesnjivca ali grozdne plesnobe. Vsem je znano, da obvarujemo trte peronospore s tem, da jih oškropimo z galico in apnom, plesnjivca pa z žveplanjem. Izvedeni možje so dokazali, da so to dobra in edina sredstva proti navedenim trtnim boleznim, če se le vrše o primernem času in po gotovem načinu. Nekateri škropijo posebej in žveplajo posebej. Najboljše in najceneje pa je, da se oboje stori ob ednem in sicer dve- ali trikrat v letu. Prvič se naj škropi in žvepla začetkom junija, drugič od začetka do srede julija in ako je tretjič potrebno, do srede avgusta. Ako se škropi z galico in žvepla ob ednem, se mora primešati apna in galici toliko žvepla, kolikor je apna. Ker bodo naši vinorejci menda vsi žveplali in škropili z galico ter apnom ob ednem, zato se ne bomo ozirali na to, kako se naj žvepla s suhim žveplom. Za prvo škropljenje vzami na 300 litrov vode 1½ do 2 kilograma galice in dvakrat toliko, to je 3 do 4 kilograme pogašenega apna in ravno toliko žvepla; za drugo in tretje pa 3 do 4 kg. galice tudi na 300 litrov vode ter 6 do 8 kg. apna in isto množino žvepla. Kdor pa noče žveplati, kar se mu pa ne svetuje, tisti naj vzame samo gori navedeno množino galice in apna. Ker je prav težko žvepleno cvetje v vodi potopiti in ko si ga potopil, ti rado vsede na dno, zato se naj apna najprej prilije malo vode in med mešanjem dosiplje žvepleno cvetje, ter tako dolgo meša vse skupaj, da se žveplo potopi popolnoma, nato pa se dene vse skupaj v vodo, kjer je že raztopljena galica. S to mešanico se potem poškropijo trte, listje in mladje z navadno pero-

nospora-brizgalnico. Vinorejci, ki ravnaajo na ta način, imajo lepe, zelene in zdrave trte ter sveže veliko in nepepelcato grozdje. Zato kmetje, ne opuščajte tudi vi tega. Bog je poslal proti goricam bolezn, pa dal nam je tudi pripomočke, da se jih obvarujemo. Ne držite rok križem! »Pomagaj si sam in pomagal ti bo Bog!« pravi pregovor. Končno še naj opomnim, da se dobi žveplo najceneje v deželni poskuševalnicah (Landesversuchstation) v Gradcu (Heinrichstrasse 39) in v Mariboru in sicer žakelj 50 kg. težek po 8 kron (kilogram tedaj 16 vinarjev). Manj kot 50 kg. se ne razpošilja. Zato si naj naroči več kmetov in vinorejcev skupno. Denar se naj pošilja naprej; zadnja pošta in železniška postaja se naj zaznamujeta natančno. Pri trgovcih pa je žveplo dosti dražje in tudi ni tako dobro. J. K.

Pazite na svinje. Nastopili so dolgi in vroči poletni dnevi. Ravno v tem času se rada zaleže svinjska kuga in napravi v hlevih velikansko škodo. Mnoge gospodinje so si same krive, da jim pocrkajo pujske, ker premalo skrbijo za uboge stvari. Svinja je sicer nečista stvar, vendar nesnaga tudi njej škoduje. Spuščajte jih večkrat na zrak, če mogoče, na zelen pašnik. Zračite in kidajte pogostoma svinjske hleve. Svinji je sedaj poletu čista voda pol krme. Nalivajte jim večkrat friške vode. Dobro jih je tudi večkrat politi z vodo, seveda ne premrzlo, praščeke pa večkrat oprati in okopati. Taki prasci rajši jedo in hitreje rastejo.

Smetljiva pšenica se ne sme dajati za hrano konjem, ovcam, svinjam ali goveji živini. Konji dobijo drisko, govedi zadržuje prebavljanje, najbolj pa škoduje svinjam. Smetljivo pšenico prevejaj vsaj dvakrat z vejačo in enkrat z mlinom, potem jo prodaj ali daj mleti malim mlinarjem na vodi, ki perejo pšenico in se potem dobi od zdravega zrnja še dosti dobre moke. Smetljivo zrnje ki pri vejanju pade na stran, se naj sežge. Slama smetljive pšenice se sme rabiti za steljo, pa tistega gnoja ni dobro voziti na njivo, kjer se bo sejala pšenica ali druge rastline, katerih se prejme smetljivost. Pleve od take pšenice se najboljšje porabijo za mešani gnoj. Pomešajo se z apnom in kaliyevo soljo in to ubije smetljive klice, na to mešanico se namečejo plasti zemlje.

Da salata ne gre preveč kvišku, je lahko pomagati. Deblo se pri zemlji blizu do polovice z ostrim nožem zareže. Vsled te zareze se sok zastavlja in salata ne more kvišku, pač pa se napravi debela glava.

Žitne cene. Za poljedelca je zelo važno, kako bo izpadla žetev ozimine v raznih deželah. Od tega je odvisno, ali bo cena našemu žitu poskočila ali pa padla. Na Nemškem, posebno na Pruskem, se obeta jako slaba žetev, zlasti pšenica je jako trpela in so je morali skoro polovico pre-

orati. Tam bodo morali torej od drugod kupovati žito. Na Angleškem, Francoskem, Srbskem in Bolgarskem kažejo setve srednje dobro. Na Ruskem Poljskem bo slabo, v ostali Rusiji pa prav dobro. V Ameriki se obeta dobra žetev, in to bo na kvar našemu žitu, ker se naše žito ne more lahko meriti z ameriškim. Tudi Avstralija ima letos boljšo žetev, kakor lani. Na Avstrijskem še stojé setve precej dobro, samo na Češkem je pšenica trpela. Suša meseca majnika jo je pri nas nekoliko zadržala, ker je takrat šla v klas, tudi ovsu in koruzi je škodovala. Na Ogrskem so pa zimske setve precej slabe. Cena žitu se je zato zvišala.

Nekaj za one, ki imajo oči pa ne vidijo.

Sloveči in ljubeznjivi Fenelon, nadškof v Kambreju, katerega celo brezverci spoštujejo, se je nekoč sprehajal z nekim dečkom, ki mu je bil v njegovo skrb izročen.

Tisoč zvezd se je lesketalo na jasnem nebu in zlata večerna zarja je še žarila nebo na zahodu. Neka tajna tihota je zavládala na zemlji. »Koliko je ura?« vpraša deček in nadškof potegne uro iz žepa, ki kaže osem. »O, kako lepa je vaša ura, dajte jo malo sem.« Fenelon mu jo da, in ko si jo deček od vseh strani ogleda, pravi nadškof resnobno: »Čudna reč je to! Glej, ta ura se je sama napravila!« »Sama se je napravila?« ponovi deček in se nasmehne ter pogleda svojega učenika. »Da celo sama; neki popotnik jo je našel v neki puščavi, in to je gotovo, da se je sama napravila.« »Ni mogoče«, odgovori mladi Lojzek, »milostljivi gospod se iz mene norčujete.« »Ne, moj otrok, jaz se ne norčujem. Zakaj bi pa bilo to nemogoče, kar sem ti povedal?« »Milostljivi gospod, nikoli se še ni nobena ura sama naredila.« »Zakaj pa ne?« »Saj mora imeti tisti veliko spretnosti, kateri hoče toliko število drobnih koles prav sestaviti, tako da se vrtijo in kazalce gonijo. Da bi se to vse samo naredilo, to ni mogoče, tega nikoli ne verjamem.«

Fenelon prime otroka za roko, mu kaže veličastno, zvezdnato nebo, ki se razpenja nad njihovimi glavami in reče: »Kaj boš rekel o onih, ki trdijo, da se je vse to samo naredilo?« »Ali pa je kateri človek tako neumen in tako hudoben, da bi to verjel?«

»Da, ljubi moj otrok, so taki ljudje, ki tako govorijo, hvala Bogu, ni jih veliko! Če pa to tudi verjamejo, tega ne morem reči, ker zdrava pamet, človeško srce in zdravi čut tega ne pustijo govoriti. Nekdo je, ki je vse to stvaril in ta nekdo je Bog, bitje katero je samo od sebe in neskončno popolno — on je večni, vsemogočni, pravični, neskončno moder itd. On je naš cilj in njega spoznavati, njega častiti, njega ljubiti,

njemu služiti, je naša sreča na tem in na onem svetu.

Razne novice in druge reči.

Sv. Križ na Murskem polju. Častite bralce »Našega Doma« zopet enkrat vabim, da pogledamo v naše kraje. Nimamo sicer veliko za povedati, a kaj je res je pa res. Ljubi »Naš Dom« se tu pri nas prav pridno prebira. V vsako vas ga prihaja poleg »Slov. Gospodarja« že precejšno število in sčasoma ga še bode več. Pa saj res za borih 60 vinarjev pa se zve toliko koristnega in kratkočasnega. Ako tako mimogrede pogledamo naročnike na »Naš Dom« in potem pa še pristaje »Štajerca« pač vzkliknemo: »Štajerc«, tužna ti majka, skoro boš iztrebljen. Ako je kdo kedaj bral kako številko tega umazanca, še mu je morebiti v spominu, kako se je on takrat ustil, koliko da ima naročnikov. Sedaj vidimo, kaki so bili in so ti njegovi naročniki. Ti so se sedaj popolnoma skrčili; kajti ogromna večina teh ni bila naročniki, ampak le prejemalci, to so bili taki, ki so list prejeli in ga ne naročili in tudi ne plačali. Njegove prave naročnike pa si hočemo malo natančneje ogledati. To so vam enkrat taki, ki so bili od drugih tako imenovanih vodjev zapeljani, da so si naročili ta list. Naprimer je bilo več ljudi kje skupaj, govorili so eno in drugo ter prišli slednjič tudi na časnike. In zdaj je morebiti bil med njimi kakšen zapeljivec, ki je porabil ugodno priliko ter jim priporočil ta list. Tak je bil tudi pripravljen, jim ga takoj naročiti. Med temi je tudi neki trgovski pomočnik — kateri si mimogrede povedano, prižiga smodke s »Südmarkcänderji« a je slovenskih starišev sin. Potem še imamo v naših krajih naročnike »Štajerca«, ki so bili svoj čas posestniki, a so prišli po pijančevanju in drugih nemarnostih v bedo in sedaj bi pa radi menda, da bi jim pečeni golobje v usta leteli — kakor v deveti deželi — in naročili so si »Štajerca«, češ, ta nam pomaga. In take vrste naročnikov imamo največ. Zatorej vrli križevski mladenči, krepko na noge in razširjajte »Naš Dom«. Znana mi je v naši fari vas, ki ima po prizadevanju dveh mladeničev več kot deset naročnikov »Našega Doma« in poleg tega skoraj toliko kot prilogo »Slov. Gospodarja«. Sedaj pa še malo v naše gostilne in trgovine. V gostilnah se toči pivo, a iz raznih nemških pivovarn iz Gradca in Leobna. Zakaj to? Saj imamo tudi slovenske pivovarne. Tudi se sliši v nekaterih gostilnah še vedno nemščina. Pogledimo še v trgovine. Zadnja leta prišle so v promet v obilnem številu razglednice. In ne mislite, dragi bralci, da so to slovenske razglednice. Te razglednice so vam tiskane v Beču, ali bolje rečeno na Dunaju in celo takih, tam iz rajha ne manjka; in vendar se nam pri-

poročajo razne slovenske tvrdke. Ali bi ne bilo bolje naročiti iz teh? Na primer so nam tukaj sokolske razglednice iz tiskarne Sv. Cirila popolnoma tuja reč. Zastonj poprašujemo tudi po drugih rečeh, ki jih je založila Družba sv. Cirila in Metoda, na primer svinčnike, vžigalice in enake reči. Tako smo sedaj pogledali v našo okolico, želimo, da bi izginili s površja ti nedostatki, ki smo jih tukaj našli. »Naš Dom« pa naj le pridno prinaša razvedrila med naše ljudstvo ter ga spodbuja k vernemu življenju, naše mladeniče pa k kremenitnemu značaju in neumorni delavnosti. V to nam pomagaj Bog!

Razglednice ali poštne karte s podobami kupujte le take, ki imajo slovenske napise, podobne podobe in pa domače kraje. Razni kramarji ponujajo nemške iz Pražovskega. Zahtevajte v vsaki trgovini razglednice, ki jih izdaja Družba sv. Cirila in Metoda, Cirilova tiskarna v Mariboru in pa Hribarjeva tiskarna v Celju.

Iz Zdol pri Kozjem. Dne 15. junija ob pol 12. uri po noči je pridrvel od južno zapadne strani strašen vihar z bliskom in gromom, da je bilo joj. Vihar je tako razsajal o polnočni uri, da je marsikateri, ki ni prijatelj molitve, začel trepetaje moliti za odvrnitev preteče šibe. Mislili smo, da bode ta strašni vihar vse izruval in podrl. Bog se nas je vendar usmilil!

V Slov. Gradcu si je slovenska zadruga kupila od gospoda A. Güntherja hišo, katero bo rabila za svoje namene. Nemci in posebno nemški trgovci so kar razkačeni in pišejo v listih strupene članke, da so si upali slovenski kmetje v mestu kupiti lastno hišo. Mi pa smo radovedni, kaj bo rekel k temu ptujski nemškurček »Štajerc«, ali se bo potegnil za kmete, ali pa bo tako drzen, da se bo zopet postavil na stran nemških trgovcev ter grajal nakup hiše. Še nekaj je mogoče, da bo namreč »Štajerc« molčal. Strahopezljivec! Slovenski kmet pa gre naprej in se postavlja na lastne noge!

Zaradi obraza ne bo — vojak. Iz jako nenavadnega vzroka je bil v Nimesu mlad, krepak mož oproščen vojaške službe. Komisija ga je zavrgla zaradi njegovega obraza. Mož ima tako smešen obraz, da je komisija mislila, da bi se mu vojaki smejali in bi s svojim obrazom rušil vojaški red.

Slovenska občina skrbi za svoje občinarje. Celjska okoliška občina je sklenila sezidati zraven dosedanje hiše na Bregu veliko dvonadstropno hišo za stanovanja in prodajalne v prtiličju. Tako skrbi slovenski občinski odbor za nove dohodke svoji občini. Nemškutarski občinski odbori po Spodnjem Štajarskem pa so povsodi le podrepniki nemških trgovcev po trgih in mestih.

Nemškutarska kmetska zveza je s shodom na Pesnici dne 9. t. m. strašno pogorela.

Treznomisleči ljudje so verjeli našim poštenim besedam ter niso šli na shod. Bilo je navzočih le kakih 50 oseb in ti še so bili večinoma gospodje, ostali pa so bili kmetje kakor Bračko, Zadravec, Kresnik. Edini Zadravec je slovensko govoril, vsi drugi nemško, tudi bivši slovenski narodnjak Kresnik je govoril nemško. Govorili so baron Rokitanski, Kresnik in Girstmajerjev Francelj. Govori so bili tako vodeni in suhoparni, da jih tudi nemški listi omenjajo samo mimogrede. Vsi poslušalci so se veselili, ko se je dolgočasno govorjenje nehalo. Zadnji »Štajerc« ne črhne o tem shodu niti besede. Že ve zakaj!

Liberalno kmetско društvo so ustanovili v Gornjemgradu. V zadnjem času hočejo liberalci tudi kmetški stan pitati s praznimi besedami in obljubami, s katerimi so prej druge stanove za nos vodili. Liberalci so sovražniki kmeta, zato pa jim ne bomo šli na limance.

Živele narodne žene! Narodna žena vrlemu svojemu možu: »Slov. Gospodarja« imej ti, a jaz naročim »Naš Dom« naj stane kolikor hoče. Živele posnemovalke!

Sv. Lenart nad Laškim trgov. Po naključju mi je prišel vaš list »Naš Dom« v roke. Že na prvi pogled se mi je zelo dopadel. Z veseljem sem ga hitro prečital in rad pripoznam, da je resnično poučljiv in pa odkritosrčen, zatorej bi ga rad nekoliko razširil med naše poštene slovenske kmete. »Štajerca« bomo pa zdaj odslovili, naj kobaca nazaj v svoj rojstni kraj. Lažnjivi »Štajerc«, povedj vendar enkrat in pa dokaži, kateri kmet je prišel zavoljo zadrug na kant in dokaži to po resnici ne pa po svoji navadni zvižaji. V svoji 12. številki piše tako zaničljivo o zadrugi, zato menda, ker je sam trgovec. Ti pa preljubi kmet, ako imaš količkaj razuma, spoznaj tega navihanca, ki je le volk v ovčji obleki. Zdaj pa le kobacaj s temi besedami nazaj v Ptuj k svojemu ateju, da te v zibelko položi in s kislim mlekom nasiti. Več pozneje.

Fant od Sv. Lenarta nad Laškim.

Nesreča na železnici. V soboto večer (16.) je na Pragerskem zgrabil železnični voz mladeniča delavca Frančiška Bračič iz Črešnjevca ter mu strl desno roko in nogo; siromaka so prepeljali v mariborsko bolnišnico.

Debela neumnost ali pa laž. V zadnjem »Štajercu« se je nek »kmetški fant« iz Šmarja spravil na »Naš Dom«. Nam se dozdeva, da tega ni pisal kmetški fant, ampak kak plesnjivi nemški hlačkar, če pa je res to fant pisal, potem je še bolj žalostno, ker kaže, da tisti ki »Štajerca« berejo, izgubijo popolnoma pamet in postanejo lažnjivci najhujše vrste. Čujte kaj piše: »Kakor sprevidimo, bi — »Našemu Domu« — najljubše bilo, da bi še slovenskega jezika ne znali, velikomanj pa še katerega drugega.« Človek, ki je to

zapisal, je ali popolnoma nor ali pa hudoben in lažnjiv kakor satan. Za pričo kličemo vse one, ki imajo zdravo pamet, prijatelje in nasprotnike, kdaj je »Naš Dom« ali »Gospodar« pisal, da bi mu ljubše bilo, če Slovenci ne bi vedeli slovenski in še manj drugega jezika? Ravno nasprotno je res, mi se potegujemo za slovenščino in zato nas prajzovci smrtno sovražijo. Nikdar nismo bili zoper to, da bi se Slovenci učili drugih jezikov. Kdor more, naj se uči četudi 50 jezikov. »Kolikor več jezikov znaš, tolikor več ljudi veljaš.« Pač pa mi grajamo to, ako kdo zamuje svoj materinski jezik, če se je naučil kakega drugega jezika. Mi smo pisali, da bi naj v slovenskem kmetškem domu ostala varčnost, »Štajerčev« lažnjivec pa to obrne, da mi kmetu ne privoščimo drobtinice črnega kruha in da hočemo naj bi kmet sebi pritrgal in nam dal. Zopet grda laž in obrekovanje! Ali ni varčnost lepa čednost in potrebna posebno v sedanjih hudih časih? Ali naj pišemo, da bomo demo kmeta napeljevali k zapravljivosti?! Glejte, s takimi neumnostmi krmi »Štajerc« za 60 krajcarjev svoje bralce. Pač mora biti slaba taka reč, ki se ne da boljše zagovarjati. Naj le »Štajerc« še naprej tako neumno in lažljivo piše, to bo za nas najboljšo priporočilo. Pametnim ljudem se bodo hitro oči odprle, norcem pa tako ni pomagati.

»Naš Dom« je premajhen »Štajercu«. To je že dvakrat povedal. Mi smo mu prav hvaležni, da mu je tako na srcu napredek našega lista. Rodoljubi, sirite marljivo »Naš Dom« in pišite v njega, kadar bodo zapeljani »Štajerčevi« prijatelji stopili na našo stran, bo »Naš Dom« postal še enkrat tako velik, cena pa bo ostala enaka. Zatorej, ljubi »Štajerček«, prosimo malo potrpljenja.

Pek Ornig, kmetški zastopnik. To svet pretresujočo novico je prinesel zadnji »Štajerc«. Do zdaj je vedno pisal, da mora kmet kmeta voliti, sedaj pa je naenkrat prišel na Orniga. No, pokazal je vsaj pravo barvo. Samo nekaj nam ne gre v glavo. Bogati pek Ornig je sprosil za bogate Ptujčane 20 tisoč kron podpore pri ministrih, Wolfhard pa, ki je poslanec ptujskega mesta in drugih mest, ni nič izprosil. Zakaj zdaj »Štajerc« ne piše: Ptujski rojaki, volite drugokrat svojega domačina, obrtnika, župana Orniga, pa ne dunajskega dohtarja. Če mestjani ne volijo svojega dobrotnika Orniga, zakaj pa bi ga kmetje?

Konzumna društva na Štajarskem pokajo. »Štajerc« je priobčil mrtvaško naznanilo, da konzumno društvo v Sv. Emi pri Šmarju poka. Čudno, o tem društvu nemški in nemškutarski trgovci skoro vsak mesec razglasijo med svet, da poka, a počilo še sedaj ni in hvala Bogu se ni bati, da bi sploh kedaj počilo. Niti razpokano ni, ampak stoji zelo trdno. »Štajerc« le laže, ako

prinaša take vesti, on obrekuje kmetsko podjetje, čeprav kriči za kmeti: ljubi kmet. On odganja ljudi od kmetskih podjetij in jih vabi v predrage nemške in nemškutarske kramarije. Popolnoma zlagano je tudi, da bi šentemski konzum ustanovil kak župnik. To je debela ptujska laž; resnica pa je, da je »Štajerc« sovražnik kmetskega ljudstva, lažnik in slepar!

Pek Ornig pred visokimi gospodi. Tako pa še »Štajerc« ni farbal, kakor v zadnji številki, ko nam pripoveduje, kako je hodil ptujski pek Ornig za Haloze podpore prosit. »Štajerc« pravi, da je pek Ornig izprosil za haloške vinograde 40.000 K podpore, od katerih pa ptujski mestjani sami dobijo 20.000 kron, a kmetje tudi samo 20.000 kron. Resnica pa je, da bi Haložani dobili vso podporo, ali bi se vozil Ornig pred visoke gospode ali ne, kajti naši poslanci posebno Žičkar, so se za Haložane goreče potegovali. Nadalje je resnica, da bi kmetje Haložani brezdvomno dobili več podpore, ako bi ptujski gospodje sami za sebe ne izposlovali polovice to je 20.000 K. Kar pa »Štajerc« piše, kako je pek Ornig med visokimi gospodi govoril in kako so mu gospodje v ministerstvu odgovorili, to si je pa zopet ptujski nemškurček izmislil. V ministerstvu dobro vedo, da se kmetu slabo godi, to so že povedali naši poslanci Žičkar, dr. Jurtela in dr. Gregorec, toda tega ni vedelo ne ministerstvo niti vemo mi, da bi res bili vinogradi bogatih nemških meščanov take podpore potrebni. Mislimo, da niso potrebni. Neumno je, da se »Štajerc« zaletava tudi v dvornega svetnika ter se krega nad njim, zakaj se ni lansko (!) leto peljal z Ornigom v Gradec in na Dunaj pred visoke gospode po podporo. Kakor je vsem pametnim ljudem znano, še dr. Ploj l a n i ni bil poslanec, torej se tudi ni mogel voziti v Gradec in na Dunaj. Dr. Ploj je bil izvoljen še-le dne 8. januarja 1901. Kakor se vidi »Štajercu« ni za resnico, ampak zu hujskanje.

Ali si ti naš sodnik? »Štajerc« je kar zelen od jeze, odkar izhaja naš list. Posebno mu hudo dene, da smo mu mi kar korajžno v obraz povedali, da je nemčurski kramarski list. On sicer taji, vendar se izda vsaki trenutek. V zadnjem listu se je zopet zavzel za trgovce, kateri se kmetu od spredaj sladkajo, od zadaj mu pa pravijo »bindišer trotl«. »Štajerc« ki bi pravzaprav moral kmete braniti, se je zavzel v zadnji številki za take trgovce, ter zakričal nad nami: »Povej imena takih trgovcev, sicer si lažnik.« Oj ti neumni nemškurček ti! Misliš, da si ti naš sodnik, misliš, da smo ti mi dolžni odgovarjati, misliš, da je treba samo zarenčati nad nami in nam skoči srce v hlače. »Štajerc«, ti si bil že od nekdaj nesramen in si še zdaj. Če pa hočeš imena onih trgovcev izvedeti, pridi k nam, izvedel boš trgovce, pa še tudi nekaj družega.

Čuden mrlič! — Nekje v Galiciji umrje pred tedni mož. Mrliča preoblečejo in položijo, kakor je navada, na pare. Mizar dela trugo, iz cerkve pa prinesejo sveče in iste zažgo okolo mrliča. Okoli polnoči pa mrlič lepo vstane, stopi s par, ugasne luči in začne razdirati in spravljati v kot priprave za svoj pogreb. Bila je nedelja. V jutro gre k sveti maši ter plača sveče in zvonjenje. Slednjič gre še k mizarju, ki je bil ravno dokončal trugo in plača tudi tisto. Mož je popolnoma zdrav.

Slabo noč je imel nedavno neki pastir na Španskem. Izgubil se je bil v gozdu in noč je nastopila. Gladen in truden si je poiskal neko jamo, v kateri bi bil varen pred dežjem. Komaj si je dobro postlal z listjem in mahom v skrajnem kotičku jame in se vlegel k počitku, že je slišal pri vhodu votlo renčanje in malo trenutkov pozneje se je privahkala v jamo velika medvedka z dvema mladičema. Ubogi pastir se je zaril v mah in listje, pa se stisnil kar najožje v kot. Medvedka ga ni opazila. Vlegla se je na tla, da je podojila mladiče. Ko sta se mlada dva navečerjala, je trojica prav glasno smrče zaspala. Ne takó ubogi pastir! Ta se niti dihati ni upal, kaj še, da bi se premaknil. Ves trd je ležal mirno vso noč, ki se mu je zdela dolga kakor večnost. Po vsem životu je bil že ves mravljinčast in srce mu je silno bilo. Ko je pa napočilo jutro, je medvedka vstala in kobacala iz jame, mladiči pa so šli za njo. Sedaj še-le je prosteje dihal pastir. Vstal je naglo in hitel iz jame. Pravi, da ne pojde nikdar več prenočevati v berlog k medvedki.

Črnogorski otročiči v Rimu. Iz Črne gore pride v Rim veliko število črnogorskih otrok, ki se bodo poklonili otroku kraljice Helene in mu po črnogorski navadi prinesli v dar raznih stvari.

Ljudožrec pred sodiščem. Dne 11. t. m. je imelo mariborsko porotno sodišče obravnavo o izvenrednem hudodelstvu. Viničarja Franc in Marija Bratuša iz majšperske župnije blizu Ptuja sta bila obtožena, da sta umorila svojo 12letno hčerko, truplo razkosala in pekla ter — jedla. Porotno sodišče je obsodilo Franca Bratuša v smrt na vislicah, njegovo ženo pa le zaradi podpiranja k umoru v triletno težko ječo.

Naročnikom „Našega Doma“. Od več krajev so nam poslali naročnino za »Naš Dom«, pa tisti, ki so poslali, so se pozabili podpisati. Na poštno nakaznico torej napišite: 1. Na upravnistvo Našega Doma, 2. koliko denarja pošljete, 3. podpisite se, da se ve, kdo je poslal in komu se naj list pošilja, 4. napišite tudi kraj, kje stanujete in kje je vaša pošta. Če pa kdo ne zna sam popisati nakaznice, naj se obrne na koga drugega, ki mu bo to storil.

Skop kovač.

Živel je kovač, ki je bil silno skop. Nekega dne pride k njemu kovaški pomočnik prosit dela. Oče kovač ga vpraša: »Ali delaš dobro in po ceni?« Pomočnik debelo gleda, ker ne ve, kaj pomeni vprašanje. Nato odgovori: »Da, delam dobro in jako po ceni.« »Dobro«, reče mojster »boš pa vstopil pri meni v službo.«

Ker je bil že mrak, odkaže kovač svojemu novemu pomočniku posteljo, in ta se vleže k počitku. Drugo jutro vstane. Mojster in pomočnik dobita takoj zajuterk. Bili so žganci in zelje. A vsega skupaj je bilo silno malo. Še za enega ni bilo, dišalo je pa obema. Zajuterk hitro spravita pod klobuk. Nato reče mojster: »Zdaj še bova pa takoj jedla za poldne, da ne bova opoldne z obedom tratila dragega časa. Kaj ne, da ti je to po volji?« »Seveda, seveda. To si mi silno dopade. Le jejva še takoj za poldne«, pravi pomočnik, ki je še bil lačen. Kovačica takoj prinese skledico krompirja. To je bilo za poldne. Takoj se spravita nad betvico krompirja. Kmalu ga ni bilo več.

Zdaj pa se oglasi pomočnik in pravi: »Oče mojster, veste kaj? Opraviva še zdaj rajši koj večerjo. Potem sva celi dan brez skrbi.«

»Že prav, že prav, to je pa res pametno, bodeva pa zvečer lahko bolj dolgo delala.« V kratkem je večerja na mizi. Bila je mlečna kaša brez mleka. In še kako malo je je bilo!

Mojster in pomočnik tudi to brez težave spravita pod streho. Nato vstaneta. Mojster gre na delo, pomočnik pa se začne slačiti. »Kaj ali ne boš šel zdaj delat?« ga vpraša mojster ves začuden. Pameten pomočnik pa mu odgovori: »Oče kovač, kdaj ste pa še slišali, da bi kovači tudi po večerji še delali? Jaz sem se zdaj navečerjal, po večerji pa gredo vsi pošteni ljudje spat. Zato se bom tudi jaz zdaj vlegel. In slekel se je in se vrgel na posteljo. Drugo jutro vstane in gre k mojstru in pravi: »Veste kaj, oče mojster, midva morava narazen. Vaš želodec ima gotovo tri »kamrice«, eno za zajuterk, eno za južino in eno za večerjo. Vi se torej lahko zjutraj najeste za celi dan. Meni pa to ni mogoče. Moj želodec ima le en prostor, ki je precej velik. Ta edini prostorček imam navado napolniti zjutraj, opoldne in zvečer. Midva torej ne spadava skupaj. Zatorej srečno! Zdravi ostanite. Bog daj, da kmalu najdete pomočnika, ki bode imel želodec na tri kamrice. Tistega si pač potem skrbno varujte, da vam ne odide. Z Bogom.«

Predolge hlače.

Živel je velik učenjak. Vedno je študiral in bral. Pri svojih knjigah je vsako leto presedel najmanj ene hlače. Enkrat dobi od svoje gospe o božiču nove hlače iz najboljšega sukna. Trgovca,

pri katerem je gospa kupila sukno, se je zaklel, da se nove hlače ne bodo preluknjale, ako bi bile tudi celi teden na brusu.

Naš učenjak je bil nad ljubeznjivostjo svoje gospe globoko ginjen. A hoteč nove hlače obleči, vidi, da je krojač preveč dolge napravil; hlače so bile namreč najmanj za en peden predolge.

Učenjak poprosi svojo gospo, naj mu odreže najmanj za en peden hlače in naj jih zopet zarobi na svoji mašini.

A ravno takrat gospa nima časa. Imela je preveliko posla v kuhinji in po sobah.

Nato gre zamišljen učenjak s predolgimi hlačami k svoji hčerki, da mu hlače prikrajša. A »frajlica« se je ravno pripravljala za cerkev in mu ni mogla ustreči.

Zato gre učenjak prosit svojo svakinjo, ki je v njegovi hiši stanovala. Pa drugači vedno ljubeznjiva in postrežljiva svakinja pravi, da bi mu rada odrezala hlače, pa v nedeljo ne vzame ne igle ne škarij v roke.

Učenjaku je zdaj bilo že preveč. Potrpežljivost mu je pošla. Začne glasno mrmrati, zaloputi parkrat z vrati, da se je hiša stresla, vrže hlače na posteljo, gre v svojo izbo ter se vsede zopet k neki knjigi in študira naprej.

Med tem si gospa premisli. Žal ji je bilo, da je razjezila svojega moža. Zato gre v sobo, vzame s postelje hlače, jih podreže in jih dne zopet nazaj na posteljo, kjer jih je vzela.

Pa tudi hčerki je bilo težko pri srcu, da se je dobri oče razsrdil. Tudi ona hoče to popraviti. Po prstih tiho stopi v sobo, vzame hlače in jih odreže za en peden ter odide v cerkev silno vesela, kakor da bi Bog ve kaj dobrega storila.

Takoj za hčerko pride tudi svakinja s škarjami, da še tudi ona hlače prikrajša. To je bil za nove hlače tretji odrezek eden predpoldan. In to je bilo preveč. Prej so bile hlače za en peden predolge, a zdaj za dva pedna prekratke. Segale so mu samo do kolen. Hlače do kolen pa so prišle takrat že iz navade. Jeza čez predolge hlače se je spremenila v jezo čez prekratke hlače. Učenjak pa si je mislil: Škoda, da si novih hlač nisem rajši zavihal, ko so bile predolge. Zdaj ko so prekratke jih ne morem nategniti, da bi mi segale do pet. Zguba, nič drugega kot zguba.!

Smešnica.

Pametna žena. Mož in žena sta se skregala, tako da je skorej prišlo do pretepa. Ko žena vidi, da je mož srdit in da ne manjka mnogo, da se stepeta, začne bežati, a mož za njo. Nekaj časa se tako tirata. Naenkrat se žena obrne in reče možu: »Veš kaj? Ako hočeš, da še dalje beživa, pojdi poprej domov in zakleni hišo!« Na to se mož nasmeje in pravi: »Bolje je, da greva skupaj in da se ne kregava več.«

Lepo izrezljane križe,
okvirje za podobe, svečnjake, ali
kaj drugo po želji iz lesa izrez-
ljanega, vse po nizkej ceni izdeluje
Peter Skaza v Zrečah pri
Konjicah. 3 3—2

Lepo posestvo na prodaj!

Njive, les, travniki, vinograd
in veliki sadonosnik najizbranej-
ših sadnih dreves, vse arondirano
iz dvojnih posestev, okolu 44 ora-
lov. Zidana hiša, obokani hlevi in
kleti, preša, mali mlin, vse v naj-
boljšem stanu.

Več pove lastnica **Terezija
Pehan v Žikarcih št. 53**, pošta
sv. Barbara pri Mariboru. 1 3—3

KUVERTE
s firmo priporoča
**tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.**

Lansko vino,
rdeče in belo, liter 14 do 18 kr.
proda **Janez Šuen**, posestnik v
Gaberniku, pošta Jursinci. Manj
kot 100 litrov se ne odda. Kdor
vzame več polovnjakov skupaj, se
mu cena zniža. 4 2—2

LOVRO POKORN,
svečar v Celji, Gledališke ulice 3,
priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu svoje
fine sveče
iz **garantirano**
čebelnega voska.
2 4—1 Nizke cene!
Točna postrežba! Vestno delo!

Tiskarna sv. Cirila Maribor

koroške ulice št. 5

Tisk in zaloga
„Slovenskega Gospodarja“
in „Naš Dom“.

Tisk
„Süddeutsche Presse“
in „Voditelja“.

z najboljšimi stroji
in najnovejšimi črkami
oskrbljena, prevzame vse
v nje stroko spadajoče
reči:

Tisk
„Cerkv. uradnega lista“,
Uradnih listov
c. kr. okrajnih glavarstev
Celje in Brežice.

Za urade, odvetnike in notarje: Vsakovrstne formulare, tabele, pooblastila, blankete, ekspenzarije, pobotnice itd.
Za trgovce: Cenike, okrožnice, račune, fakture, memorande, naznanila, priporočila, vožne liste, pisma, vizitke, kuverte z naslovom, dopisnice itd.
Za hotele in gostilnice: Jedilne liste, etikete za steklenice, račune za natakarje, knjige za vkupitve ptujcev itd.
Za založnike: Knjige, brošure, časopise, strokovne liste, slavnostna pisma, imenike za knjižnice itd. itd.
Za razne korporacije in društva: Pravila, letna poročila, pesmarice s sekiricami, pristopnice za člane, vabila za veselice in ples, diplome, plačilne knjižnice, blagajniške knjige itd.

Vsakovrstne tiskovine:

Lepake
vsake vrste in velikosti,
poročne liste, osmrtnice,
spominske liste,
vizitke itd.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za kn. šk. župnijske
in občinske urade,
za krajne šolske svete
in šole.

Zaloga
vsakovrstnih tiskovin
za posojilnice,
c. kr. bilježnike,
za odvetnike in
zasebnike.

Brzobjavni naslov:
Cirilova tiskarna Maribor.
Čekova št. poštnega hranil. urada 825.010.